

И тия мотиви с течение на времето [...] се възродиха в творенията на идеите след него поети и образуваха една от малкото вътрешни връзки, които свързват поезията на нашия свободен живот с тая от епохата на робството¹⁶. А самият Славейков обяснява влечението си към Ботев със следните думи: „От поетите на миналото, Ботьов е най-свиден нам, че той стои най-близо до нашата душа. Живот и поезия у него е едно. За мнозина и едното, и другото е може би безумно. Но има ли по-дивно безумие от един живот-поезия?“¹⁷

Не на последно място по важност е и една аналогия в емоционалната аксиология у двамата поети, която отново намира общ резонанс в ницшеанската чувствителност. „Силно да любят и мразят“ – завещава Ботевият лирически Аз на братята, наследници на делото и идеалите му. Но тази романтическа контрастност на чувствата при Ботев се съгъстява още повече – достига парадоксалната фигура на гневната любов. „Идеалните пориви са неразделно свързани с пламтяща омраза“¹⁸ – казва д-р Кръстев по този повод.

Конституираща Ботевия поетико-емоционален свят, фигурата на гневната/жестоката любов се явява и в Славейковата поезия. Манифестирана е съвсем директно в програмното стихотворение „Баща ми в мен“, където именно бащата, висшият пример и авторитет, казва:

Какъвто бях бъди!... И с божий меч в душата,
на висша истина глашатай и пророк
издигнеш ли ръка – дигни я в злоба свята,
изпълнен от любов и в любовта жесток...

„Гневът е мерило на моята любов“ – четем и в „Олаф ван Гелдерн“.

Това е Славейковият, но и Ботевият, и ницшеанският патос същевременно. Зад тази формула не е трудно да се разчете авторитарната предикативност, която християнската традиция приписва на Бога Отец. Така и тримата, излиза, че „придърпват“ тази предикативност към себе си, Славейков – към образа на бащата, който обаче се оказва част от него посредством завета. Този тип комплицирани, противоречиви чувства, както и интуицията за обратимост на божественото и човешкото, безспорно са приоритет на модерното светоусещане. А Ботевото преждевременно присъствие в тази парадигма може да бъде обяснено преди всичко

¹⁶ Кръстев, Кр. Христо Ботйов. – В: Кръстев, Кр. Христо Ботйов. П. П. Славейков. Петко Тодоров. Пейо К. Яворов. Цит. изд., с. 272.

¹⁷ Славейков, П. П. Цит. съч., с. 173.

¹⁸ Кръстев, Кр. Цит. съч., с. 274.